

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ

Андрієнко К. В., студентка

Бережна О. О., ст. викл.

Запорізький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ

Переклад належить до одного з найдавніших видів людської діяльності, це складний і багатогранний процес. Завдання будь-якого перекладу – передати засобами іншої мови цілісно й точно зміст оригіналу та зберегти його стилістичні та експресивні особливості. Процес перекладу – своєрідна мовна діяльність, спрямована на найбільш повне відтворення змісту та форми тексту іншою мовою.

Згідно з теорією перекладу, неперекладних матеріалів не існує – є складні для перекладу тексти. Труднощі під час перекладання пов'язані, по-перше, з недостатнім знанням мови оригіналу, по-друге, з недостатнім знанням суті предмета, по-третє, з недостатнім знанням мови, якою перекладають, або з відсутністю в цій мові готових відповідників для висловлення того, що вже було висловлено засобами мови оригіналу.

Як показує досвід науково-технічного перекладу, найбільші труднощі виникають під час передачі лексичних одиниць (термінів, загальнонаукових і загальноживаних слів) тексту оригіналу. Велика кількість перекладацьких помилок припадає на сферу лексики (словникового складу мови), бо саме вона є найдинамічнішою складовою мови науки і техніки, постійний розвиток яких викликає появу нових термінів, а також нових значень наявних термінів або загальноживаних слів.

Поділ складних випадків перекладу на граматичні та лексичні явища – досить умовний, адже в кожній мові граматичне тісно пов'язане з лексичним і спосіб передачі в перекладі граматичних форм і конструкцій нерідко залежить від їх лексичного наповнення [3, с. 17]. В залежності від характеру одиниць мови оригіналу, які розглядаються як вихідні у процесі перетворення, перекладацькі трансформації поділяються на лексичні та граматичні. Під час перекладу англійською мовою російських або українських наукових текстів має місце перебудова речення, додавання чи перестановка тих чи інших одиниць [2, с. 23].

Обов'язковою умовою адекватного перекладу є вміння правильно аналізувати граматичну будову іншомовних речень, мати широкі знання граматичних норм цільової мови та сталі навички мовлення мовою перекладу, у тому числі навички вживання у перекладі слів, словосполучень та синтаксичних конструкцій, які є у мові перекладу і які відсутні у мові оригіналу [1, с. 101].

Все вищесказане дає можливість говорити про те, що для правильного перекладу фахового тексту не достатньо самого лише словника, потрібні такі складові, як певні знання в галузі, до якої відноситься текст, що перекладається, та лексико-семантичне і лінгвокультурне розуміння цього тексту. Для того, щоб вірно зрозуміти текст, потрібно добре знати предмет і пов'язану з ним англійську термінологію. Крім того, для правильної передачі змісту тексту потрібно знати відповідну українську термінологію і добре володіти українською літературною мовою. Переклад за допомогою словника знайомих однозначних термінів не викликає труднощів, але у випадках багатоваріантного перекладу, свідомий вибір терміну може ґрунтуватися лише на знаннях певного рівня у відповідній галузі. До того ж, треба враховувати стилістичні відмінності між англійським і українським фаховим текстом.

Література

1. Алексеева И. С. Профессиональное обучение переводчика. СПб. : Союз, 2001. 288 с.
2. Зарівна О. Т. Основні способи та прийоми перекладу науково-технічних текстів у вищих навчальних закладах. Чернівці :

Вісник Чернігівського державного педагогічного університету, 2011. 100 с .

3. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: [навчальний посібник]. Вінниця : Нова книга, 2003. 126 с.